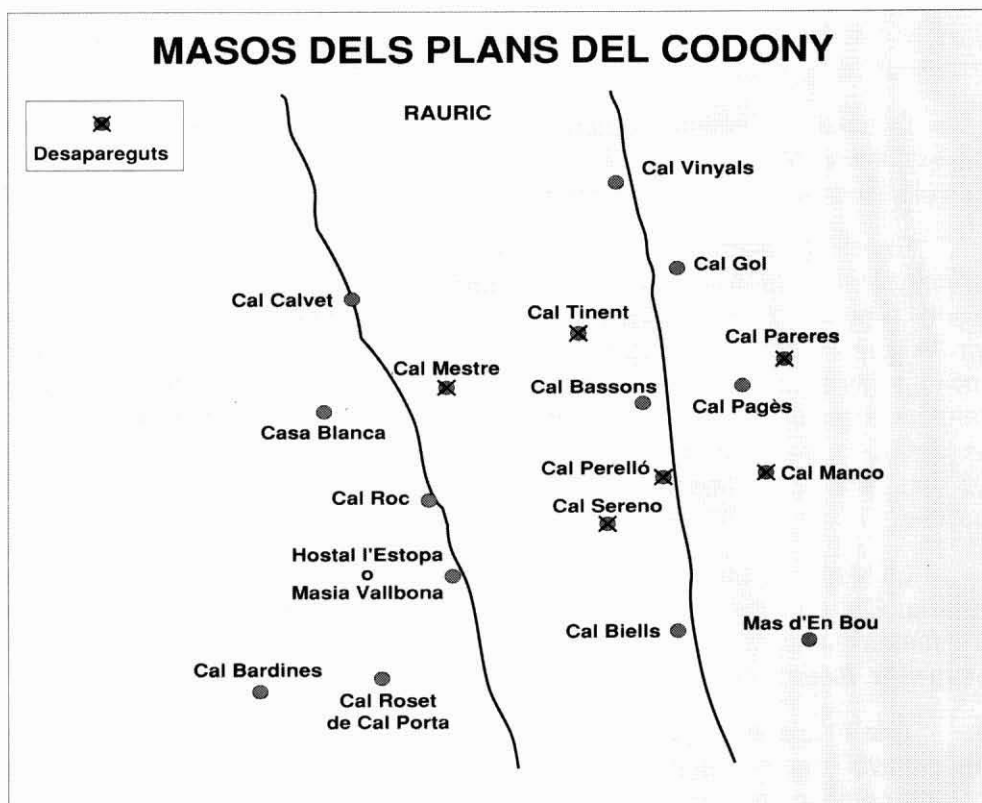

HISTÒRIES DEL PLA DEL CODONY

per Francesc Ribalta Farré

A darreries del segle passat, les vies de comunicació eren encara molt escasses. Hi havia uns camins rals que travessaven des de França al mar i per ells passaven tots els comerciants i gent de negocis. De tant en tant hi havia unes cases que feien de posada o hostel, on s'allotjaven la gent de pas. Cadascú ja tenia, com si diguéssim, la seva parada fixa.

Algunes d'aquestes cases es trobaven als Plans del Codony, un poblet format per una colla de cases disperses, més aviat masies. Moltes avui han desaparegut totalment, altres són només un munt de runes. Per això crec que és interessant recuperar-ne en un croquis els noms i el lloc on eren situades.

Són curiosos, d'altra banda, alguns fets esdevinguts en aquesta contrada:

Per un d'aquests camins que travessa els Plans del Codony s'hi perdé un d'aquests comerciants. La seva família, en no tenir-ne notícies, començà a impacientar-se i decidiren inspeccionar el terreny anant d'una posada a l'altra per saber si aquell home hi havia passat. Així pogueren arribar a la certesa total que s'havia perdut per aquell lloc. Aleshores feren un minuciós estudi de les persones que habitaven en aquella posada i resolgueren prendre's la justícia pel seu compte. Un dia, cap al tard, es presentaren dos homes als Plans del Codony i demanaren a un pagès, que allí treballava, on era una casa d'unes determinades característiques que ells li explicaren. Al pagès, però, no li devien agradar massa les explicacions d'aquells dos homes desconeguts i, pressuposant de què es tractava, els guià a una altra casa, que era a no gaire distància.

Després, anà ràpidament a avisar els interessats dient que hi havia uns homes que els buscaven i que marxessin tot seguit, perquè els tenien a prop. Aquella mateixa nit marxaren cap a Santa Coloma, però abans avisaren a alguns dels seus còmplices, que també marxaren cap a Les Piles.

La masia on enganyosament els adreçà el pagès era cal Perelló, habitada pel matrimoni format per Manuel Perelló i Magina Carol, amb tres o quatre fills, tots ells molt jovenets i amb una nena encara de pit.

Els dos perseguïdors, convençuts que ja havien trobat els qui buscaven, es dirigiren al mas i trucaren a la porta que ja estava tancada. Finalment la porta s'obrí i el primer «bona nit» va ser una ganivetada a la persona que va obrir, que va ser la mal afortunada Magina, que rebé una bona ferida al braç. Però va ser molt gran la seva sorpresa en comprovar que aquella dona no s'avenia amb la referència que ells tenien. Es disculparen lamentant molt el fet, ja que els havien enganyat. Però si no arriben a adonar-se'n, en aquella casa no quedaven vius ni els gats. Amb tot, els dos homes quedaren a les fosques de les pistes del seu ser estimat.

La Magina rebé una bona ferida, però l'espant es va transmetre a tota la família. Qui en rebé més les conseqüències fou la Genoveva, la nena que s'alimentava encara de la llet de la seva mare, i que quedà malaltissa per tota la seva vida. Almenys així ho deien els seus pares.

A la masia de cal Calvet, a la paret de la muralla hi havia un pou -que encara avui existeix-, on els veïns anaven a buscar aigua per beure. A partir d'un cert dia començaren a notar mal gust i més tard notaren que feia molt mala olor.

Això durà un temps, fins que finalment decidiren fer-hi una inspecció. Al fons del pou hi trobaren les despulles d'un home i això féu sospitar que es tractava d'aquell que s'havia perdut per aquells indrets. Segons sembla, el mataren i el tiraren al pou. Avui, sense permís no s'hi pot anar a buscar aigua, ja que la muralla està tancada.

Un altre fet succeí a la masia del Vallbona, habitada per un matrimoni d'edat avançada que tenia una filla casada a Conesa. Un dia al matí, el matrimoni es trobà amb la desagradable sorpresa que el seu gendre els esperava que sortissin per anar a fer les seves necessitats (en aquella època normalment es feien al femer o al descampat.) En veure'ls els matà a tots dos. Així ho ha explicat Ventura Civit, que fou un dels qui els féu guàrdia fins que la justícia ordenà l'aixecament dels cossos.